

POSTANOWIENIE

20 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 20 października 2023 r. w Warszawie
zażalenia A.M.

na postanowienie Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie
z 19 grudnia 2022 r., VI WSC 4/22,

w sprawie ze skargi A.M. o stwierdzenie niezgodności z prawem
prawomocnego orzeczenia wydanego w sprawie VI Nc - e 1858026/20
Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie,

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie postanowieniem z 19 grudnia 2022 r. (sygn. akt WSC 4/22) odrzucił skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia wydanego w sprawie VI NC – e 1858026/20 złożoną osobiście przez A.M., uznając że skarga została wniesiona z naruszeniem art. 87¹ § 1 k.p.c., a ponadto zawierała braki, które nie zostały uzupełnione w wyznaczonym terminie.

Na powyższe postanowienie pozwana A.M. wniosła osobiście zażalenie do Sądu Najwyższego, w którym zarzuciła, że zaskarżone postanowienie narusza art. 328 § 2 w zw. z art. 361 k.p.c.; art. 5 k.p.c.; art. 504 § 1 k.p.c.; art. 359 k.p.c. oraz art. 102 i art. 117 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez ich niewłaściwe zastosowanie oraz błędną interpretację. Podnosząc te zarzuty, żaląca wniosła domagała się uchylenia zaskarżonego postanowienia w całości i rozpoznanie wniosku jej wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 394¹ § 1 k.p.c. zażalenie na postanowienie odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia podlega rozpatrzeniu przez Sąd Najwyższy. W myśl art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych, a zastępstwo to dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanych przed sądem niższej instancji. Przepisu § 1 nie stosuje się, jak stanowi art. 87¹ § 2 k.p.c., w postępowaniu o zwolnienie od kosztów sądowych oraz o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego oraz gdy stroną, jej organem, jej przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem jest sędzia, prokurator, notariusz albo profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych, a także gdy stroną, jej organem lub jej przedstawicielem ustawowym jest adwokat, radca prawny lub radca Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa. Według art. 87¹ § 3 k.p.c., przepisu § 1 nie stosuje się

także wtedy, gdy zastępstwo procesowe Skarbu Państwa jest wykonywane przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa. Przewidziany w art. 87¹ § 1 k.p.c. przymus adwokacko - radcowski pozbawia strony zdolności postulacyjnej. Zgodnie z art. 130 § 5 k.p.c., pisma procesowe sporządzone z naruszeniem art. 87¹ k.p.c. podlegają zwrotowi bez wzywania do usunięcia braków, chyba że ustawa stanowi inaczej. Przytoczony przepis nie dotyczy środków odwoławczych sporządzonych z naruszeniem art. 87¹ k.p.c., gdyż środki te - jako niedopuszczalne z powodu braku zdolności postulacyjnej - podlegają odrzuceniu na podstawie odrębnych przepisów. Ustanowiony w art. 87¹ k.p.c. przymus adwokacko-radcowski dotyczy każdego postępowania przed Sądem Najwyższym, a więc także zainicjowanego skargą o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia sądu oraz toczącego się w jego ramach postępowania wywołanego wniesieniem zażalenia (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 maja 2013 r., I CZ 19/13, niepubl. i z 25 lipca 2013 r., II CZ 46/13, niepubl.). Zażalenie złożone z naruszeniem art. 87¹ § 1 k.p.c. należy kwalifikować, jako niedopuszczalne, a istniejące w tym zakresie uchybienie ma charakter nieusuwalny, w związku z czym zażalenie dotknięte takim brakiem podlega odrzuceniu bez wzywania skarżącego do jego uzupełnienia (zob. art. 398⁶ § 2 i 3 k. p. c. w zw. z art. 398²¹, art. 394¹ § 3 i art. 424¹² k.p.c. oraz art. 130 art. 130 § 5 i art. 87¹ k.p.c.).

Żaląca w żaden sposób nie wykazała, by należała do kręgu osób zwolnionych z przymusowego zastępstwa przez adwokata lub radcę prawnego, które zostały wymienione w art. 87¹ § 2 k.p.c., wobec czego zażalenie, wniesione przez nią z naruszeniem art. 87¹ § 1 k.p.c., podlegało odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 3 w zw. z art. 424¹² k.p.c. w zw. art. 394¹ § 3 i art. 87¹ i art. 130 § 5 k.p.c. jako niedopuszczalne.

(M.M.)

[a]